מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להכיר את תוכן השיר ואת דמות הדוברת
- לזהות אמצעים אמנותיים בשיר ולהסביר את תפקידם
- לדון בנושאי העמידה מול דיכוי, הגאווה והזיכרון ההיסטורי

גרסת חנ"מ – פחות פריטים, עד 3 אפשרויות בחירה, בנק מילים, גופן מוגדל ושורות כתיבה רחבות. מומלץ להקריא את ההוראות בקול ולעבוד חלק אחר חלק, בלי הגבלת זמן.

חלק א' – הבנת השיר – רב ברירה

1. ב – אל "אתם", מי שמזלזלים בה
2. ג – משמשת כפזמון ומבטאת עמידה חוזרת

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. נכון – כך מתואר בתוכן השיר ובדמות הדוברת
2. לא נכון – להפך - היא מתריסה וגאה, לא מתנצלת
3. נכון – הדוברת רואה עצמה כהגשמת חלום אבותיה העבדים

חלק ג' – השלמת מילים

1. עולה
2. אתם

חלק ד' – התאמת אמצעי אמנותי לדוגמה

1 – ב ("אך אני כאוויר, בכל זאת אעלה")
2 – א ("האם החוצפה שלי מרגיזה אתכם?")
3 – ד ("בארות נפט נשאבים אצלי בסלון")
4 – ג ("אני אוקיינוס שחור, שוצף ורחב")

חלק ה' – סדרו לפי התפתחות השיר

1. הדוברת מאשימה את ה"אתם" בשכתוב ההיסטוריה שלה בשקרים
2. הדוברת שואלת שאלות רטוריות מתריסות על החוצפה והגאווה שלה
3. הדוברת מתארת את עצמה כאילו היא עשירה בנפט, זהב ויהלומים
4. הדוברת עולה מתוך ההיסטוריה הכואבת של העבדות

חלק ו' – כתיבה והבעת דעה

1. כי למרות הדיכוי, השקרים וההשפלה, היא לא נשברת וממשיכה לקום שוב ושוב, כמו כוחות טבע שאי אפשר לעצור
2. למשל השוואה לאוקיינוס או לגאות הים - מבטא כוח שאי אפשר לעצור, בדיוק כמו עמידתה של הדוברת

כרטיס יציאה – מה לחפש

- התלמיד/ה מזהה את הנמענים כמי שמזלזלים ומשקרים
- התלמיד/ה מזהה את החזרה 'בכל זאת אעלה' ומסביר שהיא מבטאת עמידה חוזרת
- התלמיד/ה בוחר אמצעי (חזרה, שאלה רטורית, דימוי, רמיזה) ומסביר נכון

טיפים להפעלה:

- אפשר לפתוח את השיעור בהשמעת קצב השיר המקורי באנגלית כדי להמחיש את תפקיד החריזה והפזמון
- כדאי לקשר את הדיון בשיר לנושא העמידה מול דיכוי באופן כללי, מבלי להיכנס לפוליטיקה עכשווית
- מומלץ לעודד תלמידים למצוא דוגמאות נוספות להומור ולהתרסה בשיר ולדון בהן בקבוצות

דף תרגול: "בכל זאת אני עולה" – מאיה אנג'לו

דף התלמיד/ה חנ"מ

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

השיר "בכל זאת אני עולה" נכתב על ידי מאיה אנג'לו, משוררת אפרו-אמריקאית ופעילה למען זכויות האזרח. הדובר בשיר פונה אל מי שמזלזלים בה ומנסים לשבור אותה, ומכריזה שוב ושוב שהיא עולה וממשיכה הלאה.

בנק מילים: עולה | אתם

1 חלק א' – הבנת השיר – רב ברירה

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. אל מי פונה הדוברת בשיר?

(א) אל אמה (ב) אל "אתם", מי שמזלזלים בה (ג) אל אלוהים

2. מה תפקיד החזרה "בכל זאת אעלה"?

(א) מבטאת ייאוש (ב) יוצרת חריזה בלבד

(ג) משמשת כפזמון ומבטאת עמידה חוזרת

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	הדוברת בשיר היא אישה שחורה הנאבקת מול דיכוי וגזענות.	☐	☐
2	הדוברת בשיר מבקשת סליחה מהנמענים על התנהגותה.	☐	☐
3	השיר נשען על ההיסטוריה של העבדות בארצות הברית.	☐	☐

3 חלק ג' – השלמת מילים

השלימו את המילה החסרה.

1. הדוברת בשיר מכריזה שוב ושוב שהיא _____ .

2. הדוברת פונה אל _____ שמזלזלים בה ומשקרים עליה.

4 חלק ד' – התאמת אמצעי אמנותי לדוגמה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. חזרה (פזמון)	___	**א.** "האם החוצפה שלי מרגיזה אתכם?"
2. שאלה רטורית	___	**ב.** "אך אני כאוויר, בכל זאת אעלה"
3. דימוי מוגזם משעשע	___	**ג.** "אני אוקיינוס שחור, שוצף ורחב"
4. דימוי מכוחות הטבע	___	**ד.** "בארות נפט נשאבים אצלי בסלון"

5 חלק ה' – סדרו לפי התפתחות השיר

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	הדוברת מתארת את עצמה כאילו היא עשירה בנפט, זהב ויהלומים
☐	הדוברת מאשימה את ה"אתם" בשכתוב ההיסטוריה שלה בשקרים
☐	הדוברת עולה מתוך ההיסטוריה הכואבת של העבדות
☐	הדוברת שואלת שאלות רטוריות מתריסות על החוצפה והגאווה שלה

6 חלק ו' – כתיבה והבעת דעה

ענו בקצרה.

1. הסבירו במילים שלכם למה הדובררת חוזרת ואומרת שהיא עולה.

2. תנו דוגמה אחת מהשיר לדימוי מהטבע, והסבירו מה הוא מבטא.

כרטיס יציאה

מי הם ה"אתם" שאליהם פונה הדוברת בשיר?

מהו הפזמון החוזר בשיר ומה הוא מבטא?

איך הרגשתי בשיעור? 😀 🙂 😐 ☹️